

Nr 10/1971.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands
landsting med förslag till landskapslag
om härbärgerings- och förplägningsrörelser.

Gällande landskapslag om härbärgerings- och förplägningsrörelser (7/63) trädde i kraft den 1 juni 1963. Lagen har därefter ändrats den 20 april 1966 (15/66), då förutom annat vissa nya benämningar av härbärgeringsrörelser infördes. Det har emellertid visat sig att lagen numera är föråldrad och icke längre motsvarar den utveckling som under senare år ägt rum inom turistnäringen. Den snabba ökningen av antalet turister har bland annat medfört att bristen på bäddar blivit påfallande stor särskilt under högsäsong, trots en betydande tillväxt av investeringar på detta område. Den stora efterfrågan på bäddar har möjliggjort uthyrning av i vissa avseenden undermåliga bostäder, något som kan få en hämmande effekt på näringen som sådan och därför om möjligt borde stävjas.

För en fortsatt utveckling av turistnäringen är det enligt landskapsstyrelsens uppfattning av särskild betydelse att landskapet skaffar sig ett gott namn i fråga om inkvarterings- och förplägningsresurserna. För en framgångsrik marknadsföring är det dessutom ett villkor att uppgifterna om de till uthyrning erbjudna bostäderna motsvarar det verkliga förhållandet och att bostädernas nivå svarar mot begärda priser. I sådant syfte föreslår landskapsstyrelsen att i landskapet för härbärgerings- och förplägningsrörelser skulle införas ett helt nytt klassificeringssystem, som icke enbart skulle omfatta de turistanläggningar, för vilkas bedrivande fordras tillstånd, utan även på frivillig väg användas för enskilda stugor och privatrum, som hyres ut till turisterna.

För att uppnå en enhetlig tillämpning av de nya klassificeringsnormerna skulle förslag till klassificeringen uppgöras av ett sakkunnigorgan, synenämnden, som skulle ha tre fasta medlemmar, med hela landskapet som verksamhetsområde. Förutom dessa skulle tre adjungerade medlemmar som representanter för de lokala polis-, brand- och hälsovårdsmyndigheterna kallas till nämndens syner.

Synenämndens verksamhet skulle vara av rådgivande art. Den skulle verka som rådgivande organ för landskapsstyrelsen och de lokala polis-, hälsovårds- och brandmyndigheterna. Beslutanderätt skulle tillkomma synenämnden endast i ett fall, nämligen då det gäller interimistiskt tillstånd att öppenhålla rörelse till dess landskapsstyrelsen slutligt avgjort ärendet.

Synenämndens måhända viktigaste uppgift skulle dock vara att för

landskapsstyrelsen föreslå den klass till vilken ny eller ändrad rörelse skulle hänföras. Klassificeringen skulle ske på basen av regler som landskapsstyrelsen utarbetar och dels vara obligatorisk och dels frivillig. Den frivilliga klassificeringen skulle verkställas av den som nämnden därtill utsett medan landskapsstyrelsen slutligt fastställer klass för de rörelser för vilkas bedrivande erfordras tillstånd. Den frivilliga klassificeringen skulle således omfatta stugor, som icke ingår i stugbyrörelse, och privata bostadsrum.

Avsikten är att turismens förtroenderåd skulle utarbeta förslag till klassificeringsnormer, varefter dessa fastställas av landskapsstyrelsen. Normerna skulle innehålla ett stort antal klasser, varigenom möjligheter ges för att i tillräcklig omfattning beakta olika slag av bekvämligheter och aktiviteter.

Landskapsstyrelsen har dock icke varit enig om vilka rörelser, som skulle vara föremål för obligatorisk klassificering. En minoritet i landskapsstyrelsen har nämligen ansett, att samtliga kategorier av härbärgeringsrörelser endast på anhållan av rörelseidkaren skulle undergå klassificeringsförfarandet.

Till grund för beredningen av föreliggande lagförslag har dessutom legat rikets förordning den 25 juli 1969 om härbärgerings- och förplägningsrörelser (FFS 502/69).

Turismens förtroenderåd och Ålands turistförening har avgivit utlåtanden över föreliggande lagförslag.

Detaljmotivering.

Landskapsstyrelsen föreslår en ändring av lagens uppställning så att bestämmelser om härbärgeringsrörelser ingår i 2 kap. och om förplägningsrörelser i 3 kap.

Uppdelningen av härbärgeringsrörelser i skilda kategorier har betydelse särskilt då det gäller att av namnet kunna sluta sig till rörelsens standard och prisklass. Med avvikelse från vad som gäller i riket föreslår landskapsstyrelsen dock att härbärgeringsrörelse skulle vara hotell, motell, pensionat, gästhem och vandrarhem samt campingrörelse och stugbyrörelse. Beträffande förplägningsrörelserna föreslås däremot ingen ändring av nugällande uppdelning.

Behov av en ytterligare uppdelning av hotell föreligger på grund av att en del hotell inriktar sig på vissa grupper av gäster. Sålunda föreslås att hotell, som samtidigt uppfyller fordringarna på motell, skulle vara berättigade att använda benämningen "motorhotell", hotell, som icke är förenat med första klass restaurang, "turisthotell" och hotell, till vilket anslutits speciella kongressutrymmen, "kongresshotell". Förutom hotellrörelser upptar lagförslagets 3 § kategorierna,

motell, pensionat, gästhem och vandrarhem.

Campingrörelse upptogs som en särskild kategori av härbärgeringsrörelser genom landskapslagen av år 1963. Denna reglementering har medfört en standardförbättring av dessa rörelser, varför landskapsstyrelsen nu föreslår en sådan ändring att som campingrörelse skulle betraktas all uthyrning av tältplatser eller platser för campingvagnar, förutom då plats upplåtes för högst fem sällskap.

Antalet stugor för uthyrning och såkallade stugbyar har under senare år ökat i betydande omfattning. Då det är svårt att enligt gällande lag hänföra stugbyar till någon särskild kategori av härbärgeringsrörelser, föreslår landskapsstyrelsen införandet av en ny kategori av sådana rörelser, nämligen stugbyrörelse. För att en rörelse skall kunna betecknas som stugbyrörelse förutsättes dock minst fem uthyrningsstugor i anslutning till varandra.

Förutom den obligatoriska klassificeringen varom stadgas i 14 § 1 mom. skulle såsom nämnts även en frivillig klassificering kunna verkställas enligt de av landskapsstyrelsen fastställda grunderna. Dylik klassificering skulle gälla enbart enskilda stugor och privata rum, som under turistsäsongen uthyres till turister. Frivillig klassificering skulle verkställas av en eller flere personer, närmast nämndens sekreterare eller ordförande, som synenämndens fasta medlemmar förordnat.

Bland de rörelser som faller utanför gällande lags tillämpningsområde är säsongartad uthyrning av bostäder eller i samband därmed stående lokaliteter, ifall antalet rum som samtidigt kan uthyras understiger fem. Då den säsongartade uthyrningen av privatrum till turister är rätt omfattande särskilt i Mariehamn och dess omgivning, anser landskapsstyrelsen det vara befogat, att hyresvärdarna för dylika privata rum skulle vara skyldiga att hos polischef anmäla om uthyrningen, innan verksamheten vidtager. Polischefen samt brand- och hälsovårdsmyndigheterna skulle ges rätt att under vissa förutsättningar inspektera dylika bostäder. Ifall vid sådan förrättning konstaterade brister icke avhjälpes inom föreskriven tid, skulle myndigheterna dessutom vara berättigade att förbjuda användningen av lägenhet för uthyrning åt turister.

Uthyrning av rum i enskilda hem, som icke är säsongartad och således närmast avser uthyrning till underhyresgäster, skulle däremot liksom tidigare falla utanför lagens tillämpningsområde. Icke ens anmälningsplikt skulle föreligga i dylika fall.

Genom ändringen av 29 § skulle stängningstiden för kaféer ändras till klockan 24.

De i 43 § upptagna bestämmelserna om resandekort innebär att i landskapet bosatt person icke längre skulle vara skyldig att ifylla dylikt kort vid hotellvistelse.

Tillkomsten av en synenämnd, som icke består av enbart lokala företrädare för vissa myndigheter, skulle icke inverka på polisens, hälsovårdsmyndigheternas eller brandmyndigheternas befogenheter visavi ifrågavarande rörelser. Synenämnden skulle också fungera som ett rådgivande organ för dessa lokala myndigheter.

I jämförelse med tidigare gällande stadganden är ändringarna i övrigt närmast att anse som kompletteringar och förtydliganden, för vilka landskapsstyrelsen icke ansett ytterligare motivering nödvändig.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsam samt förelägga landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
om härbärgerings- och förplägningsrörelser.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden.

1 §.

Härbärgerings- och förplägningsrörelse må med nedan stadgade undantag bedrivas endast med tillstånd av landskapsstyrelsen. Därvid skall iakttagas stadgandena i denna landskapslag och med stöd av densamma utfärdade bestämmelser.

2 §.

Med härbärgeringsrörelse avses i denna lag rörelse, som tillhåller gäster möblerade rum med eller utan servering av mat eller förfriskningar.

Med förplägningsrörelse avses i denna lag rörelse, som tillhåller allmänheten mat och förfriskningar i för ändamålet reserverad lokal eller på för dylikt ändamål reserverad plats.

2 kap.

Härbärgeringsrörelser.

3 §.

Hotell är en härbärgeringsrörelse, som uppfyller höga anspråk och är förenad med restaurang av första klass eller med servering av mat och förfriskningar på motsvarande nivå för hotellets gäster. Hotell, till vilket anslutits speciella kongressutrymmen, må använda benämningen kongresshotell. Hotell, som uppfyller i denna lag stadgade fordringar på motell, må använda benämningen motorhotell. Härbärgeringsrörelse, som eljest uppfyller fordringarna på hotell men som icke är förenad med restaurang av första klass eller servering på motsvarande nivå, må bedrivas under benämningen turisthotell.

Motell är en härbärgeringsrörelse, som främst betjänar personer vilka färdas med motorfordon och uppfyller höga anspråk samt är förenad med restaurang eller med servering på motsvarande nivå av mat eller förfriskningar för gästerna, eller där gästerna har möjligheter att själva tillreda sin mat.

Pensionat är en under denna benämning bedriven, med helpension kombinerad härbärgeringsrörelse, som uppfyller medelhöga anspråk.

Gästhem är under denna benämning eller benämningen resandehem, turist- eller bilisthem eller gästgiveri eller annan liknande benämning bedriven härbärgeringsrörelse, som samtidigt kan vara förenad med förplägningsrörelse.

Vandrarhem är en härbärgeringsrörelse på anspråkslös nivå, vars syfte är att bereda gäster nattkvarter huvudsakligen i form av massinkvartering.

Om servering av mat och förfriskningar i samband med annan härbärgeringsrörelse än hotell och motell, därest denna verksamhet icke bedrives i form av särskilt klassificerad förplägningsrörelse, gäller i tillämpliga delar vad nedan är stadgat om matservering och kafé.

4 §.

Campingrörelse kallas sådan härbärgeringsrörelse, som avser uthyrning av tältplatser eller platser för campingvagnar.

Campingrörelse, som drives i samband med annan härbärgeringsrörelse, anses icke såsom särskild rörelse, men bör uppfylla för campingrörelse stadgade krav.

Såsom campingrörelse räknas icke upplåtande av tältplats eller plats för campingvagn för sammanlagt högst fem sällskap. På sådan rörelse må benämningen campingplats eller liknande benämning icke användas.

5 §.

Stugbyrörelse är en under benämningen stugby eller liknande benämning bedriven härbärgeringsrörelse, som avser uthyrning i förvärfvsyfte av minst fem fritidsstugor i anslutning till varandra.

Stugbyrörelse, som drives i samband med hotell- eller motellrörelse, anses icke såsom särskild rörelse, men bör uppfylla för stugbyrörelse stadgade krav.

3 kap.

Förplägningsrörelser.

6 §.

Restaurang är en förplägningsrörelse av hög standard, där särskild uppmärksamhet fästes vid matens kvalitet och servering samt vid gästernas trivsel.

Matservering är en under denna benämning eller benämningen matbar, matsal eller annan liknande benämning, huvudsakligen för servering av mat bedriven förplägningsrörelse, som uppfyller medelhöga anspråk.

Kafé är en under denna benämning eller under benämningen kaffestuga, kaffebar eller annan liknande benämning bedriven förplägningsrörelse, där det huvudsakligen serveras kaffe, te och andra förfriskningar med eller utan bakverk eller smörgåsar. Kafé må av landskapsstyrelsen beviljas tillstånd att servera mat, om rörelsen förfogar över tillräckliga, godtagbara tillrednings- eller serveringskök och utrymmen för förvaring av mat.

-7-

Såsom i 3 mom. avsett kafé anses icke serveringsställe som har sittplatser vid bord för högst 15 personer, därest serveringen icke sker i en för rörelsen reserverad särskild lokal. Angående sådant serveringsställe gäller vad i 12 § är stadgat.

7 §.

Om i lokal, som är i registrerad förenings besittning, bedrives förplägningsrörelse, vilken såsom gäster har endast medlemmar i föreningen och deras personliga gäster, må landskapsstyrelsen på ansökan av föreningen godkänna rörelsen såsom klubbrestaurang.

Har ej klubbrestaurangs ägare eller innehavare beviljats tillstånd att bedriva allmän förplägningsrörelse, må klubbrestaurangen icke användas för annat än i 1 mom. nämnt ändamål.

8 §.

På förplägningsrörelse vid stationer för land-, sjö- och lufttrafik tillämpas stadgandena i denna lag med de undantag som föranledes av trafikens art och den korta tid allmänheten uppehåller sig på stationerna. Landskapsstyrelsen skall på anhållan av sökanden efter att ha hört synenämnden i sitt tillståndbeslut bestämma, huruvida och på vilka villkor det på dylik station skall vara tillåtet att med samtycke av stationens innehavare anordna servering av mat och förfriskningar även annorstädes än i den för ändamålet godkända lokalen.

9 §.

Angående bedrivande av förplägningsrörelse ombord på passagerarfartyg gäller i tillämpliga delar vad i denna lag stadgas. För servering av mat och förfriskningar åt passagerare i annat fortskaffningsmedel erfordras icke tillstånd.

10 §.

För tillfälligt bedrivande av förplägningsrörelse skall tillstånd sökas hos landskapsstyrelsen, såvida rörelsen kommer att bedrivas längre tid än 30 dagar. Vid beviljande av tillstånd må avvikelse göras från stadgandena i denna lag samt sådana lättnader beviljas, som med hänsyn till rörelsens tillfälliga natur och tillbudsstående möjligheter befinns lämpliga. I andra fall skall anmälan om rörelsens bedrivande göras hos chefen för polisdistriktet och hos hälsovårdsmyndigheterna.

Polischefen må efter att ha hört hälsovårdsnämnden bevilja innehavare av förplägningsrörelse tillstånd att under en tid av högst tre månader anordna servering även i rörelsens andra än för servering godkända utrymmen eller i annan lokal eller på annat ställe, även om utrymmet icke är godkänt som serveringsutrymme.

11 §.

I förplägningsrörelse må även om sådan rörelse bedrives i samband med härbärgeringsrörelse under öppethållningstiden till förtäring annorstädes saluföras färdig mat och förfriskningar av det slag som serveras där samt livsmedel och allmänna bruks- och konsumtionsförnödenheter. Vid dylik försäljning gäller dessutom vad därom är särskilt stadgat.

I härbärgeringsrörelse, som icke är förenad med förplägningsrörelse, må i 1 mom. avsedd försäljning anordnas, såvida försäljningen sker i rörelsens lokaler och endast åt egna gäster.

Landskapsstyrelsen utfärdar närmare bestämmelser angående i 1 och 2 mom. avsedd försäljning. Beträffande alkoholdrycker skall dock iakttagas vad om dem är särskilt stadgat.

12 §.

För bedrivande av i 6 § 4 mom. avsedd rörelse och sådan förplägningsrörelse, där det jämte förfriskningar serveras färdiga matportioner, vilka genom grillning eller uppvärmning i själva serveringslokalen iordningställs för servering, behöver i denna lag stadgat tillstånd icke sökas, om rörelsens för serveringen avsatta yta är högst 20 kvadratmeter.

Innan verksamheten vidtager, skall sådan rörelsens innehavare hos polischefen och hälsovårdsmyndigheterna göra skriftlig anmälan innehållande uppgifter om

- 1) det namn under vilket rörelsen bedrives, den kommun där rörelsen är belägen och dess adress;
- 2) ägarens namn och adress;
- 3) den persons namn och adress som svarar för rörelsens skötsel;
- 4) de förnödenheter som säljes i rörelsen;
- 5) i rörelsen begagnade anordningar; samt
- 6) ytan av rörelsens lokal.

Till anmälan skall fogas planritning över rörelsens lokal i skala 1:50 eller 1:100.

Rörelse må icke öppnas, förrän hälsovårdsmyndigheterna godkänt dess lokal för ändamålet.

13 §.

Försiggår servering av mat och förfriskningar annorledes än tillfälligt till kunder vid flyttbart försäljningsställe, skall tillstånd till serveringen utverkas av landskapsstyrelsen. Vid beviljandet av tillstånd skall i tillämpliga delar gälla vad i denna lag är stadgat om bedrivande av förplägningsrörelse. Inspektion verkställs, om ej landskapsstyrelsen annorlunda bestämmer, av synenämnden. I tillståndsbeslutet skall utöver vad i 22 § är stadgat nämnas de villkor som provas

böra uppställas för rörelsens bedrivande.

4 kap.

Gemensamma stadganden.

14 §.

På förslag av synenämnden skall landskapsstyrelsen, då den beviljar tillstånd att bedriva annan härbärgeringsrörelse än vandrarhem eller annan förplägningsrörelse än klubbrestaurang och i 10 § avsedd rörelse, beroende på rörelsens kvalitativa nivå, hänföra rörelsen till en särskild klass. Närmare bestämmelser angående dylik klassificering utfärdas av landskapsstyrelsen.

15 §.

Stadgandena i denna lag tillämpas icke

1) på semesterby, hem för mödrar eller annat liknande vilo- eller rekreationshem, som upprätthålles i vård- eller understödssyfte, ej heller på avgiftsfri eller med ringa avgift belagd härbärgering av hemlösa i samma syfte;

2) på sådant vandrarhem eller annat härbärgeringsställe som huvudsakligen upprätthålls för härbärgering av skolungdom samt medlemmar av ungdoms-, idrotts-, exkursions- och andra sådana organisationer, såframt icke vandrarhemmet eller härbärgeringsstället upprätthålls i förtjänstsyfte;

3) på sådan tältplats som enligt 4 § icke är härbärgeringsrörelse samt på härbärgering inom camping- och därmed jämförligt område i byggnader i vilka högst tio personer kan inkvarteras samtidigt i varje byggnad;

4) om enskild person säsongartat i förtjänstsyfte i sin bostad eller i samband därmed stående lokalteter upplåter möblerade rum med eller utan helinackordering till turister eller exkursionsdeltagare, såvida antalet sängplatser för gäster icke överstiger 15;

5) på uthyrning av fritidsstugor till lägre antal än fem;

6) på tillfällig härbärgering av gäster; ej heller

7) på sjukvårds- och med dem jämförliga vårdanstalter, för vilkas upprätthållande fordras särskilt tillstånd.

Angående härbärgeringsverksamhet som avses i 1 mom. 1-6 punkterna skall, i fråga om verksamhet som avses i 6 punkten dock endast om inkvarteringen varar längre tid än sju dagar innan verksamheten påbörjas, göras skriftlig anmälan hos polischefen. Om skäl därtill föreligger, må polischefen, brand- och hälsovårdsmyndigheterna inspektera den för

inkvartering avsedda lägenheten jämte serviceutrymmen och till dem hörande anordningar. Konstateras vid inspektionen eller senare omständigheter, som äventyrar brandsäkerheten eller den personliga säkerheten, eller sanitära brister och avhjälpas icke bristerna inom den tid och på det sätt vederbörande myndighet bestämmer, må myndigheten förbjuda användningen av lägenheten för härbärgeringsverksamhet.

Utrymmen i enskild person tillhörig bostad, som användes för i 1 mom. 4 punkten nämnd uthyrning samt fritidsstuga, som användes för i 1 mom. 5 punkten nämnt ändamål, må på ansökan klassificeras på sätt i 14 § stadgas. Sådan klassificering verkställes slutligt av den eller de personer, som synenämndens fasta ledamöter därtill förordnat.

16 §.

Bedrives i enskilt hem förvärvsverksamhet, vars syfte är att tillhandahålla andra än anförvanter möblerade rum under hela året, skall sådan verksamhet icke anses såsom härbärgeringsrörelse, om högst fyra rum reserverats för hyresgäster. Tillstånd till bedrivande av sådan rörelse behöver icke utverkas, såvida lägenheten icke försetts med utåt synligt tillkännagivande om rumsuthyrning.

17 §.

Stadgandena i denna lag tillämpas icke

1) på förvärvsverksamhet, som bedrives i enskilt hem eller därmed jämförlig enskild lägenhet, såsom förening eller klubb tillhörig lägenhet, och som avser servering av mat och förfriskningar dagligen eller fortlöpande på bestämda tider, om serveringen bedrives endast mellan klockan 7 och klockan 21 och de dagliga gästernas antal i allmänhet icke överstiger 15;

2) på centralmatservering eller -kök i bostadshus med servering endast för husets invånare;

3) på servering av mat och förfriskningar i läroanstalt för elever, lärare och annan personal;

4) på servering i lokal, som är i statens, landskapets, kommuns eller annan arbetsgivares besittning, då servering anordnas uteslutande för personer vilka hör till arbetsgivarens personal och deras gäster, även om serveringen överlåtits till annan, såvida rörelsen icke bedrives så, att den är jämförlig med förplägningsrörelse, för vars bedrivande erfordras tillstånd;

5) på förplägningsrörelse på tillfällig eller rörlig arbetsplats, såsom i samband med byggnads- eller vägarbetsplats, om rörelsen anlitas endast av arbetstagare på arbetsplatsen; ej heller

6) på servering för medlemmar och deras gäster i lokal, som tillhör av studerande bildad registrerad förening.

-11-

5 kap.

Ansökan om tillstånd.

18 §.

Tillstånd att bedriva härbärgerings- och förplägningsrörelse må beviljas finsk medborgare som råder över sig och sin egendom samt finskt bolag, andelslag, förening eller annan sammanslutning eller anstalt eller stiftelse ävensom staten, landskapet, kommun, församling och annat offentligträttsligt samfund.

Sökande skall uppfylla i 3 § landskapslagen den 10 april 1957 om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57) stadgade förutsättningar, där icke landskapsstyrelsen beviljat sökanden särskilt tillstånd till näringsutövning i landskapet enligt 4 § sagda lag.

Tillstånd må på ansökan beviljas för viss tid, för visst tillfälle eller att gälla fortlöpande vissa dagar eller ett visst antal gånger i månaden.

19 §.

I 18 § nämnt tillstånd skall sökas skriftligen hos landskapsstyrelsen. Tillstånd att bedriva förplägningsrörelse ombord på passagerarfartyg skall sökas hos landskapsstyrelsen om fartyget är registrerat i landskapet, eller om det icke är registrerat, såvida dess faktiska hemort är inom landskapet.

20 §.

Landskapsstyrelsen skall beträffande ansökan inhämta utlåtande av polischefen för vederbörande polisdistrikt och andra som den finner anledning att höra i saken.

Är rörelsen avsedd att omfatta jämväl utskänkning av alkohol, gäller beträffande godkännande av ansvarig föreståndare vad i 26 § 2 mom. är stadgat.

Ansökan skall omedelbart avslås, om landskapsstyrelsen på grund av handlingarna i ärendet eller i 1 mom. nämnda utlåtanden finner att näringstillstånd icke kan beviljas. I annat fall skall landskapsstyrelsen förordna om synenämndens inspektion av lokalen så snart denna är färdig och inredd.

21 §.

Uppfyller rörelsen i denna lag och med stöd därav utfärdade bestämmelser uppställda villkor, må synenämnden på ansökan tillåta interimistiskt öppenställande av rörelsen tills landskapsstyrelsen avgjort ärendet angående näringstillstånd. Sådant interimistiskt öppetställande skall beviljas för viss tid, högst sex månader.

22 §.

Tillstånd att bedriva härbärgerings- eller förplägningsrörelse skall beviljas, om i denna lag och med stöd därav utfärdade bestämmel-

ser fastställda förutsättningar för beviljande av tillstånd föreligger.

I beslutet skall angivas vem som beviljats tillståndet, rörelsens art och klass, var rörelsen är belägen, den affärslokal som har godkänts för ändamålet, under vilket namn rörelsen kommer att bedrivas samt rörelsens ansvariga föreståndare och hans eventuella ställföreträdare. I beslutet skall även rörelsens största tillåtna antal gäster anges. Till beslutet skall fogas ett exemplar av de ritningar och beskrivningar som åtföljt ansökningen.

Beslutet skall även innehålla övriga av landskapsstyrelsen med stöd av denna lag utfärdade bestämmelser om rörelsen och dess bedrivande.

En avskrift av beslutet och ett exemplar av ritningarna och beskrivningarna skall av landskapsstyrelsen tillställas chefen för polisdistriktet och hälsovårdsnämnden i kommunen.

23 §.

Näringstillstånd gäller endast den i beslutet nämnda rörelseidkaren och lokalen. Vid ombyte av rörelseidkare skall den nya rörelseidkaren, om ej annat är stadgat i 24 §, söka nytt tillstånd med iakttagande i tillämpliga delar av vad ovan är stadgat. Ny inspektion verkställs likväl icke i lokalen, om ej landskapsstyrelsen annat förordnar.

Förening som erhållit tillstånd att hålla klubbrestaurang, även om denna drives med stöd av allmänt tillstånd för restaurang, må uppdraga rörelsens skötsel eller del därav åt person eller sammanlutning, som godkännes av landskapsstyrelsen. Utskänkes i klubbrestaurang andra alkoholdrycker än mellanöl, skall vad i 26 § 2 mom. är stadgat äga tillämpning.

Är avsikten att flytta i verksamhet varande rörelse till annan lokal, att utvidga dess lokal eller att ändra rörelsen till rörelse av annan i denna lag nämnd art eller ock att företaga byggnadstekniska ändringar, som avviker från godkända ritningar, skall därtill utverka landskapsstyrelsens tillstånd med iakttagande i tillämpliga delar av vad ovan är stadgat. I dessa fall skall landskapsstyrelsen pröva huruvida ny inspektion av lokalen skall förrättas.

24 §.

Rörelseidkares dödsbo eller konkursbo är utan nytt tillstånd berättigat att för avveckling av boet fortsätta rörelsen under ett års tid räknat från rörelseidkarens död eller den dag konkursen inleddes.

Avlider enskild rörelseidkare, som varit ansvarig föreståndare för sin rörelse, och har rörelsen ingen annan ansvarig föreståndare, åligger det den som omhändertagit boet att hos polischefen anmäla om vem som tillfälligt svarar för rörelsens skötsel.

-13-

Har företagare blivit försatt i konkurstillstånd, skall stadgandena i 2 mom. äga motsvarande tillämpning på rörelsens skötsel, likväl så, att däri nämnd anmälan skall göras av boförvaltare.

Angående godkännande av ny ansvarig föreståndare gäller vad i 30 § är stadgat.

25 §.

Innan i denna lag avsedd rörelses verksamhet vidtager, skall därom göras i landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57) förutsatt näringsanmälan.

Angående anmälan av rörelsen till handelsregistret gäller vad där- om är särskilt stadgat.

Upphör rörelse, skall den som bedrivit rörelsen därom anmäla hos landskapsstyrelsen inom två månader.

Tillstånd att bedriva rörelse skall anses ha förfallit, om rörelsens verksamhet varit avbruten under ett års tid, såframt icke landskapsstyrelsen på ansökan, som inlämnats under denna tid, medgivit längre avbrott.

6 kap.

Ansvaret för skötseln av rörelsen.

26 §.

I denna lag avsedd förplägningsrörelse, för vars bedrivande erfordras tillstånd, skall bedrivas under uppsikt och ledning av en ansvarig föreståndare som godkänts av landskapsstyrelsen. Såsom ansvarig föreståndare för härbärgerings- och förplägningsrörelse, som äges av enskild näringsidkare, må godkännas även annan än ägaren.

Är rörelsen avsedd att omfatta jämväl utskänkning av andra alkoholdrycker än mellanöl skall näringsidkaren på sätt därom är särskilt stadgat hos länsstyrelsen anhålla om godkännande av ansvarig föreståndare och ställföreträdare för honom.

27 §

Ansvarig föreståndare svarar för att rörelsen bedrivs i enlighet med denna lag samt övriga stadganden och bestämmelser om härbärgerings- och förplägningsrörelser.

28 §.

Rörelses ägare eller annan ansvarig föreståndare må icke utan tillstånd av landskapsstyrelsen samtidigt vara ansvarig föreståndare för två eller flera i denna lag avsedda rörelser.

Landskapsstyrelsen må på framställning av ägaren godkänna flera ansvariga föreståndare för rörelsen, varvid rörelsens ekonomi-, serverings- och härbärgeringsverksamhet eller annan del av verksamheten

må ha sin egen ansvariga föreståndare. Är rörelsen omfattande eller bedrivs den i olika våningar eller på olika avdelningar, må ansvaret även begränsas till en viss avskild del av rörelsen.

Landskapsstyrelsen må förordna, att den ansvariga föreståndaren skall ha en eller flera ställföreträdare, vilka ansvarar för rörelsen vid förfall för ansvariga föreståndaren. Utskänkes i rörelsen andra alkoholdrycker än mellanöl, skall ansvariga föreståndaren alltid ha ställföreträdare.

29 §.

Av ansvarig föreståndare och hans ställföreträdare fordras

- 1) att han är finsk medborgare;
- 2) att han råder över sig själv och sin egendom;
- 3) att han genom sin utbildning eller tidigare verksamhet må anses ha den erfarenhet och yrkeskunnighet som erfordras för skötseln av rörelsen eller av del eller avdelning därav; samt
- 4) att han till sina personliga egenskaper måste anses lämpad att vara ansvarig föreståndare.

På särskilda skäl må landskapsstyrelsen såsom ansvarig föreståndare godkänna även annan än finsk medborgare, som eljest uppfyller i 1 mom. nämnda fordringar.

Landskapsstyrelsen skall om ansvarig föreståndare inhämta polischefens utlåtande.

30 §.

Avgår den ansvariga föreståndaren eller frånträder han eljest sysslan, skall ansökan om godkännande av ny ansvarig föreståndare inom tre månader efter det han lämnat sin syssla ingivas till landskapsstyrelsen.

Saknas ansvarig föreståndare, skall ställföreträdaren eller, om även sådan saknas, enskild idkare, sammanslutnings verkställande direktör eller, om sådan icke finnes, motsvarande funktionär ansvara för skötseln av rörelsen.

7 kap.

Rörelses öppethållande och bedrivande.

31 §.

Förplägningsrörelse må öppnas tidigast klockan fem.

I samband med hotell eller motell godkänd förplägningsrörelse, restaurang, klubbrestaurang och i 12 § avsedd förplägningsrörelse, där färdiga portioner serveras, må hålla öppet till klockan ett och övriga rörelser till klockan 24.

-15-

32 §.

Polischefen må på ansökan förlänga i 31 § stadgade öppethållningstider, dock i samma tillstånd för högst två dagar i följd.

Landskapsstyrelsen må på ansökan förlänga i 31 § stadgade öppet-hållningstider för viss tid. Gäller ansökan rörelse, i vilken alkoholdrycker utskänkes, skall alkoholbolagets utlåtande i saken inhämtas.

Landskapsstyrelsen må bevilja tillstånd att hålla förplägningsrörelse öppen nattetid för dem som arbetar på eller färdas längs viktig trafikled samt för personer i arbete även annorstädes, förutsatt att rörelsen icke utom i 31 § nämnd öppethållningstid utskänker andra alkoholdrycker än mellanöl. Beträffande tiden för utskänkning av mellanöl skall av alkoholbolaget utfärdade bestämmelser iakttagas. Om rörelse utskänker eller ämnar börja utskänka mellanöl eller andra alkoholdrycker, skall alkoholbolagets utlåtande i saken inhämtas.

Om undantagsförhållanden eller andra synnerliga skäl det kräver, må de i 31 § stadgade öppethållningstiderna förkortas.

Landskapsstyrelsen skall underrätta polischefen om förenämnda beslut och, om beslutet gäller rörelse där alkoholdrycker utskänkes, även alkoholbolaget.

33 §.

Utan hinder av stadgandena i detta kapitel må landskapsstyrelsen förlänga i 31 § nämnda öppethållningstider genom att bevilja förplägningsrörelse tillstånd att hålla öppet på natten, när detta med hänsyn till turisttrafiken eller av andra dylika skäl prövas av behovet påkallat. Bedriver rörelsen utskänkning av alkoholdrycker, skall i saken alkoholbolagets utlåtande inhämtas. Landskapsstyrelsen må utfärda detaljerade bestämmelser och uppställa erforderliga villkor för serveringen.

34 §.

Förplägningsrörelse, som bedriver utskänkning av andra alkoholdrycker än mellanöl, må mottaga nya gäster senast 45 minuter och andra förplägningsrörelser senast 30 minuter före rörelsens i denna lag stadgade stängningstid.

Har förplägningsrörelsens öppethållningstid förlängts, förlänges rätten att mottaga nya gäster i motsvarande mån, såframt icke den myndighet som besluter om förlängningen annorlunda bestämmer.

Förplägningsrörelse som bedriver utskänkning av andra alkoholdrycker än mellanöl må icke upphöra med serveringen av mat, så länge utskänkningen av alkoholdrycker pågår. Angående utskänkning av mellanöl gäller dock vad därom är särskilt stadgat eller föreskrivet.

35 §.

I härbärgeringsrörelse må serveras mat och förfriskningar till där boende och deras gäster. Angående alkoholdrycker gäller likväl vad om den är särskilt stadgat eller föreskrivet.

36 §.

Stadgandena i detta kapitel om öppethållningstid och mottagande av gäster gäller icke förplägningsrörelse på stationer för land-, vatten- och lufttrafik. Landskapsstyrelsen äger rätt att i tillståndsbeslut eller efter behov eljest meddela bestämmelser om sådan rörelsens öppethållningstider.

37 §.

Förplägningsrörelse må icke bedrivas i rum som samtidigt är bebott eller står i sådan förbindelse med bostads- eller annan lägenhet att sanitära olägenheter kan uppstå.

I utrymme, som står i förbindelse med handelsrörelse, må i denna lag avsedd förplägningsrörelse bedrivas, om detta icke medför sanitära olägenheter.

38 §.

Angående anordnande av offentliga nöjestillställningar i härbärgerings- och förplägningsrörelse gäller vad därom är särskilt stadgat.

39 §.

Är det för upprätthållande av ordning eller för bevarande av rörelsens standard påkallat, äger idkare av härbärgerings- och förplägningsrörelse samt rörelsens personal rätt att vägra störande person tillträde och att förvägra sådan person mat och förfriskningar samt att vid behov avlägsna honom. Berusad person må icke ges tillträde till förplägningsrörelse.

Angående utskänkning av alkoholdrycker gäller vad därom är särskilt stadgat eller föreskrivet.

40 §.

I härbärgerings- och förplägningsrörelse må med polischefens tillstånd anordnas basarer, försäljningsutställningar och med dem jämförbara tillställningar. Tillstånd fordras dock icke för att i reklamsyfte utställa varor i affärslokalen.

41 §.

I härbärgeringsrörelse skall uppgift om pris och betjäningssavgift för varje gästrum finnas synligt anbragt i rummet eller på annat sätt skriftligen bringas till gästs kännedom.

I förplägningsrörelse skall prislista över den mat och de drycker som serveras finnas framlagd. Av denna skall även betjäningssavgiften framgå.

-17-

Härbärgerings- och förplägningsrörelse skall på begäran tillhanda- hålla räkning eller kvitto. I rörelser, som bedriver utskänkning av alkoholdrycker, skall dock alkoholbolagets bestämmelser iakttagas.

42 §.

Härbärgerings- och förplägningsrörelsens namn, reklam, skylt eller annat dylikt kännetecken må icke innehålla något som kan ge en vilse- ledande bild av rörelsens art eller klass.

43 §.

I härbärgeringsrörelse skall föras bok eller kartotek över gästerna. För gäst som anländer till härbärgeringsrörelse skall genom hans egen eller inkvarterarens försorg ifyllas ett enligt av ministeriet för inrikesärendena fastställt formulär uppgjort resandekort, vilket, un- dertecknat av gästen, genom rörelsens försorg skall inlämnas till po- lischefen eller av honom förordnad funktionär dagen efter ankomstdagen, såframt icke polischefen medger längre tid för inlämnandet. Ifall gästen har sin i lagen om befolkningsböcker (FFS 141/69) avsedda hem- ort inom landskapet, behöver dylikt resandekort icke uppgöras.

Föreligger skäl att betvivla riktigheten av de uppgifter gäst lämnat om sin person, skall detta ofördröjligen meddelas polischefen.

Beträffande andra utlänningar än danska, isländska norska och svens- ka medborgare, skall avfärdsanmälan lämnas hos polischefen eller av honom förordnad funktionär dagen efter avfärden, såframt icke polis- chefen medger längre tid för inlämnandet. Landskapsstyrelsen må medde- la bestämmelser om på vilka orter och av vilka slags rörelser motsva- rande avfärdsanmälan skall göras också om andra gäster.

Närmare bestämmelser om förande av resandebok eller -kartotek som avses i 1 mom. och om de anteckningar som skall göras däri samt erforder- liga andra bestämmelser om tillämpningen av denna paragraf meddelas av landskapsstyrelsen.

8 kap.

Tillsyn.

44 §.

Tillsynen över denna lags efterlevnad ankommer på landskapsstyrel- sen, synenämnden, polischefen i vederbörande polisdistrikt samt brand- och hälsovårdsmyndigheterna.

Med uppdrag att biträda landskapsstyrelsen i fråga om i 1 mom. nämnd uppgift samt att verkställa syner och uppgöra förslag till klas- sificering av i denna lag avsedda rörelser tillsätter landskapsstyrel-

-18-

sen för fyra år i sänder en synenämnd. Synenämnden består av tre fasta ledamöter, bland vilka landskapsstyrelsen utser ordförande och viceordförande samt av tre för varje syneförrättning adjungerade ledamöter. Som adjungerade ledamöter fungerar polischefen i vederbörande polisdistrikt, brandchefen i vederbörande kommun och kommunens hälsovårdsinspektör, eller, om sådan saknas, av hälsovårdsnämnden utsedd person. Åtminstone en av nämndens fasta ledamöter skall utses bland företrädare för turistnäringen. För synenämnden skall landskapsstyrelsen fastställa ett reglemente.

45 §.

För härbärgerings- och förplägningsrörelse må polischefen på eget initiativ eller på ansökan av den som bedriver rörelsen förordna denne själv eller person i hans tjänst till ordningsman, i fråga om vilken i tillämpliga delar gäller vad om ordningsmän vid nöjestillställningar är stadgat.

46 §.

Över de näringstillstånd som beviljats med stöd av denna lag skall landskapsstyrelsen föra kartotek eller annat register, vari antecknas det namn under vilket rörelsen bedrivs, rörelsens art, klass, adress och ägare. I registret skall även införas uppgifter om rörelsens lokal och det tillåtna antalet gäster samt om rörelsens ansvariga föreståndare och deras ställföreträdare samt göras anteckningar om landskapsstyrelsens åtgärder i fråga om rörelsen.

Landskapsstyrelsen skall utan dröjsmål till vederbörande polischef och Ålands turistförening översända uppgifter om alla anteckningar i registret, som hänför sig till de näringstillstånd vilka beviljats för bedrivande av hotell, motell, pensionat och gästhem, stugby samt restaurang. Likaså skall landskapsstyrelsen, om rörelsen bedriver eller ämnar bedriva utskänkning av andra alkoholdrycker än mellanöl, tillställa alkoholbolaget en avskrift av tillståndsbeslutet samt meddelande om godkännande av ansvarig föreståndare och ställföreträdare för denne.

Polischefen skall enligt uppgifterna från landskapsstyrelsen föra kartotek eller annat register över rörelserna inom sitt distrikt.

47 §.

Har i rörelse, som avses i denna lag, yppat sig missbruk, sanitära missförhållanden eller oordning, har rörelsens lokal eller inventarier i väsentlig mån förfallit eller har rörelsens standard sjunkit med avseende på mat eller servering eller den publik som anliter rörelsen, äger landskapsstyrelsen befogenhet att tilldela vederbörande varning, nedflytta rörelsen till lägre kategori eller klass, inskränka rörelsens

öppethållningstider eller för viss tid stänga rörelsen eller den avdelning av rörelsen där missförhållanden yppat sig. Är missförhållandena av allvarlig art eller fortfar eller upprepas de oaktat ovan nämnda åtgärder, må landskapsstyrelsen helt och hållet stänga rörelsen eller avdelning därav och återkalla motsvarande näringstillstånd. Är rörelsen i 7 § avsedd klubbrestaurang, skall landskapsstyrelsen efter omständigheterna pröva huruvida föreningens näringstillstånd skall återkallas för alltid eller för viss tid eller om återkallandet skall gälla endast tills föreståndarskapet för rörelsen överlåtits till en av landskapsstyrelsen godkänd ny restauratör. Innan landskapsstyrelsen skrider till ovan i detta moment avsedd åtgärd, skall vederbörande höras.

Har den som bedriver i 6 § 4 mom. eller 12 § avsedd rörelse försummat att iakttaga de stadganden och bestämmelser som gäller rörelsen, eller har i rörelsen yppat sig missbruk, sanitära missförhållanden eller oordning, har polischefen rätt att tilldela vederbörande varning. Är missbruken och oordningen av allvarlig art eller fortfar eller upprepas oaktat ovan nämnda åtgärder, må landskapsstyrelsen på framställning av polischefen, efter att ha hört näringsidkaren, förkorta rörelsens öppethållningstid eller stänga rörelsen för viss tid eller för alltid.

Landskapsstyrelsen må, innan den vidtager i 1 mom. avsedd åtgärd, förordna synenämnden att verkställa ny inspektion av rörelsen.

48 §.

Visar sig ansvarig föreståndare eller ställföreträdare för honom olämplig för sin syssla eller framgår det att vederbörande sköter sina åligganden endast skenbart, skall landskapsstyrelsen efter att ha hört vederbörande återkalla godkännandet.

Får polischefen kännedom om att ansvarig föreståndare eller ställföreträdare för honom blivit dömd till straff för brott, som kan göra honom olämplig för sysslan, skall polischefen anmäla saken hos landskapsstyrelsen.

49 §.

Landskapsstyrelsen skall om åtgärder som angives i 47 och 48 §§ och domstolsutslag som kommit till dess kännedom göra behörig anteckning i det i 46 § nämnda registret samt, om åtgärd drabbar rörelse som bedriver utskänkning av alkoholdrycker, anmäla saken till alkoholbolaget.

-20-

9 kap.

Straffstadganden.

50 §.

Bedriver någon rörelse, som enligt denna lag får bedrivas endast med tillstånd utan att ha erhållit sådant, straffes han såsom i landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland är stadgat.

Den som på annat sätt bryter mot stadgandena i denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd därav dömes till böter, såframt för brottet icke annorstädes är stadgat strängare straff.

10 kap.

Ändringssökande.

51 §.

Över beslut, som med stöd av denna lag meddelats av polischef, må besvär anföras hos länsstyrelsen inom trettio dagar från delfåendet. Polischefens beslut skall oavsett besvären iakttagas, såframt ej länsstyrelsen annorlunda förordnar.

52 §.

Angående sökande av ändring i landskapsstyrelsens och länsstyrelsens beslut gäller vad därom är särskilt stadgat. I landskapsstyrelsens beslut, varigenom varning tilldelats, må ändring icke sökas.

11 kap.

Särskilda stadganden.

53 §.

Utöver vad i denna lag och med stöd av densamma utfärdade bestämmelser är stadgat skall beträffande härbärgerings- och förplägningsrörelser iakttagas vad om upprätthållande av allmän ordning och säkerhet samt brandsäkerhet och hälsovård är särskilt stadgat och föreskrivet.

54 §.

På förplägningsrörelse som bedrives helt eller delvis utomhus eller annorstädes än i en lokal, skall i tillämpliga delar gälla stadgandena i denna lag.

55 §.

Tillståndsbeslut eller styrkt avskrift därav samt denna lag och med stöd därav givna föreskrifter skall hållas tillgängliga i härbärgerings- och förplägningsrörelse.

56 §.

Medför iakttagandet av denna lag eller med stöd därav givna bestämmelser oskäligen kostnader eller avsevärd olägenhet vid näringens utövning, må landskapsstyrelsen i enskilda fall bevilja lättnader.

-21-

57 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

58 §.

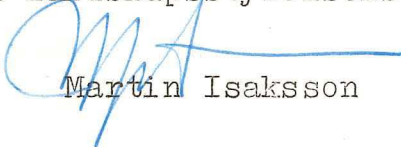
Denna landskapslag träder i kraft den 1 maj 1971, och genom densamma upphäves landskapslagen den 4 april 1963 om härbärgerings- och förplägningsrörelser (7/63) jämte däri senare företagna ändringar samt 36 § landskapslagen den 15 juli 1952 angående ordningsstadga för landsbygden i landskapet Åland (32/52).

Stadgandena i denna lag tillämpas på rörelse som bedrivs med stöd av redan beviljat tillstånd, dock så, att tillståndshavaren icke är skyldig att företaga genom denna lag förutsatta ändringar.

Mariehamn, den 4 mars 1971.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

 Martin Isaksson

Lagberedningssekreterare

 Sune Carlsson.